

<p>Quodlibet V, q. 11 a. 2</p> <p>Utrum ille qui eligitur canonicè in episcopum, melius faciat consentiendo electioni de se factae, vel eam recusando</p>	<p>Quodlibet V, q. 11 a. 2</p> <p>Of hij die kerkrechterlijk tot het bisschopsambt gekozen wordt, beter handelt door in te stemmen met de uitverkiezing dan door deze te weigeren.</p>
<p>Arg. 1 Dicit enim Gregorius, XII Moral.: <i>potestas cum percipitur non ex libidine amanda est</i>. Sed quando aliquis per canonicam electionem episcopalem dignitatem adipiscitur, non percipit eam ex libidine. Ergo debet eam amare: non ergo debet eam recusare.</p> <p>Arg. 2 Sed contra, est quod Gregorius dicit, XXXVIII Moral., quod <i>praelatio per meliorem intentionem fugienda est</i>.</p> <p>Respondeo. Dicendum, quod in eo qui electioni canonicae de se factae consentit, considerari praecipue debet quid intendit. Si enim intendit aliquid temporale, puta honorem, divitias, excutere se a iugo religionis, aut aliquid huiusmodi, manifestum est quod est prava intentio: unde melius faceret si non assentiret. Si autem intendit profectum Ecclesiae, sic planum est quod bona est intentio. Unde Augustinus dicit, XIX de Civit. Dei: <i>in actione non amandus est honor in hac vita, sive potentia, sed opus ipsum, si recte, atque utiliter fit, idest ut valeat ad salutem subditorum</i>; et inducit illud apostoli quod habetur I ad Tim. cap. III, 1: <i>si quis episcopatum desiderat,</i></p>	<p>Arg. 1. Immers, Gregorius zegt in <i>In Moralia XII</i>: "macht, wanneer zij zonder ongeordend verlangen ontvangen wordt, dient bemind te worden." Maar wanneer iemand de bisschoppelijke waardigheid ontvangt door middel van een canonieke uitverkiezing, dan ontvangt hij deze niet vanuit een ongeordend verlangen. Dus dient hij deze te beminnen en mag hij deze dus niet weigeren.</p> <p>Arg. 2. Daarentegen zegt Gregorius in <i>In Moralia XXXVIII</i> dat "het prelaatschap dient door een betere intentie ontvlucht te worden."</p> <p>Ik antwoord dat bij hem die met een canonieke uitverkiezing instemt vooral moet beschouwd worden wat zijn intentie is. Want indien iemands iets tijdelijks intendeert, zoals bv. eer, rijkdom, het van zich afschudden van het juk van het religieuze leven of iets dergelijks, dan is het duidelijk dat dit een slechte intentie is; vandaar zou het beter zijn dat hij niet zou instemmen. Maar indien hij de vooruitgang van de Kerk intendeert, dan is het duidelijk dat het een goede intentie is. Vandaar zegt Augustinus in boek XIX [19] van <i>De Civitate Dei</i>: "in het werkzame leven dient men niet de eer of de macht in dit leven te beminnen, maar het werk zelf, indien het juist en nuttig is, d.w.z.</p>

bonum opus desiderat.

Sed tamen sciendum est, quod ad hoc opus maxima requiritur idoneitas: quia, ut Gregorius dicit in Pastoral., *tantum actionem populi debet actio transcendere praesulis, quantum distare solet a grege vita pastoris*: ad quod humana fragilitas secundum proprias vires sufficiens non est, secundum illud apostoli, II ad Cor., II, 16: *et ad haec quis tam idoneus?* Sed tamen ex auxilio gratiae divinae homines idonei et sufficientes redduntur, sicut ipse postmodum subdit: *idoneos nos fecit ministros novi testamenti*. Potest ergo aliquis laudabiliter, considerans proprium defectum, ex humilitate officium praelationis recusare, sicut Ieremias dicit: *nescio loqui, quia puer ego sum*; potest etiam laudabiliter consentire ex caritate fraterna, ut salutem proximorum procuret, sicut Isaias qui dicit: *ecce ego, mitte me*.

Sed sicut Gregorius dicit in Pastor., *in utroque est subtiliter intuendum; quia et is qui recusavit, plene non restitit; et is qui mitti voluit, ante se per altaris calculum purgatum vidit; ne aut non purgatus adire quisque sacra ministeria audeat; aut quem superna gratia eligit, sub humilitatis specie*

wanneer het bijdraagt het heil van de ondergeschikten"; en hij leidt dit af uit wat de Apostel zegt in 1 Tim. 3, 1: "Wie naar het bisschopsambt verlangt, verlangt naar een goede taak".

Men dient echter te weten dat voor dit werk de hoogste geschiktheden vereist zijn want zoals Gregorius zegt in zijn *Pastoralia* [=Regula pastoralis II, c. 1]: "het werk van een prelaat dient de handelingen van het volk zo zeer te overstijgen als het leven van een herder gewoonlijk verschilt van dat van de kudde." Hiertoe volstaat niet de menselijke breekbaarheid volgens haar eigen krachten zoals de Apostel zegt in 2 Kor. 2, 16: "Wie is hiertoe bekwaam?" Maar door de hulp van de goddelijke genade worden de mens bekwaam en geschikt gemaakt zoals hijzelf vervolgt: "Hij heeft ons bekwaam gemaakt dienaars te zijn van een nieuw verbond." Iemand kan dus lovenswaardig, in beschouwing nemend zijn eigen ontoereikendheid, vanuit nederigheid het ambt van prelaat weigeren, zoals Jeremia [1, 6] zegt: "Ik kan niet spreken, want ik ben een kind". Maar hij kan ook lovenswaardig instemmen vanuit broederlijke liefde om zo heil te brengen aan de naasten, zoals Jesaja [6, 8] zegt: "Hier ben ik, zend mij."

Maar zoals Gregorius zegt in de *Pastoralia* [=Regula pastoralis]: "In beide gevallen dient zorgvuldig nagedacht te worden. Want diegene die geweigerd heeft, volhardde niet in zijn weigering en diegene die wilde gezonden worden, zag

supernae dispositioni contradicat.

Quia ergo valde difficile est purgatum se quemlibet posse agnoscere, praelationis officium tutius declinatur; non tamen pertinaciter, cum ad suscipiendum hoc superna voluntas agnoscitur.

Ad primum ergo dicendum, quod illud verbum Gregorii non debet sic intelligi: potestas cum ex libidine percipitur, amanda est; sed ita: potestas cum percipitur, non est amanda ex libidine; subdit enim: *sed ex longanimitate toleranda.*

Ad 2 Ad secundum dicendum, quod melior est intentio praelationem fugientium secundum proprium desiderium, dummodo non adsit necessitas ex parte imponentis hoc onus. Unde Augustinus dicit, XIX de Civit. Dei: *superior locus, sine quo populus regi non potest, etsi ita teneatur ut decet, tamen indecenter appetitur; otium enim sanctum quaerit caritas veritatis, negotium iustum suscipit necessitas caritatis.*

zich voorheen door een kolen van het altaar gezuiverd worden opdat wie niet gezuiverd is geworden, niet zou durven de heilige ambten te benaderen of opdat wie gekozen is geworden door de verheven genade, niet onder het mom van nederigheid de verheven beschikkingen zou tegenspreken.

Omdat het dus zeer moeilijk is voor iemand te weten of hij gezuiverd is geworden, is het veiliger om het ambt van prelaat te weigeren; echter niet hierin volhardend wanneer men erkent dat het de verheven wil [van God] is dat het ambt moet aanvaard worden.

1. Deze woorden van Gregorius moeten niet op deze wijze begrepen worden: "macht, wanneer zij zonder ongeordend verlangen ontvangen wordt, dient bemind te worden"; maar op deze wijze: "macht, wanneer zij ontvangen wordt, dient niet bemind te worden vanuit een ongeordend verlangen". Want hij voegt eraan toe: "maar zij moet met lankmoedigheid verdragen worden."

2. De intentie van diegene die het prelaatschap ontvluchten volgens hun eigen verlangen is beter, indien er geen noodzaak is vanwege diegene die deze last opdringen. Daarom zegt Augustinus in boek XIX [19] van De civitate Dei: "Een hoger ambt, waarzonder een volk niet kan bestuurd worden, ofschoon deze op passende wijze zou bekleed worden, wordt toch op ongepaste wijze nagestreefd. Daarom wordt een heilige ambteloosheid nagestreefd uit liefde tot de waarheid, terwijl een gerechte

Nederlands Thomas Genootschap

www.thomisme.org

2009

	ambtelijke werkzaamheid aanvaard wordt onder de dwang der naastenliefde."
--	---